

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

14 päivänä huhtikuuta 2005 *

Yhdistetyissä asioissa C-128/03 ja C-129/03,

joissa on kyse EY 234 artiklaan perustuvista ennakkoratkaisupyynnöistä, jotka Consiglio di Stato (Italia) on esittänyt 14.1.2003 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet yhteisöjen tuomioistuimeen 24.3.2003, saadakseen ennakkoratkaisun asioissa

AEM SpA (C-128/03) ja

AEM Torino SpA (C-129/03)

vastaan

Autorità per l'energia elettrica e per il gas ym.,

ENEL Produzione SpA:n

osallistuessa asian käsittelyyn,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Rosas sekä tuomarit A. Borg Barthet, S. von Bahr (esittelevä tuomari), J. Malenovský ja U. Löhmus,

julkisasiamies: C. Stix-Hackl,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 8.9.2004 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet:

- AEM SpA ja AEM Torino SpA, edustajinaan advocaat O. Brouwer ja avvocato T. Salonico,
- Italian hallitus, asiamiehenään I. M. Braguglia, avustajanaan avvocato dello Stato M. Fiorilli,
- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään V. Di Bucci ja H. Støvlbæk,

kuultuaan julkisasiamiehen 28.10.2004 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyynnot koskevat EY 87 artiklan, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 19 päivänä joulukuuta 1996 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/92/EY (EYVL 1997, L 27, s. 20) sekä erityisesti kyseisen direktiivin 7 ja 8 artiklan tulkintaa.

- 2 Nämä pyynnot on esitetty käsiteltäessä AEM SpA (jäljempänä AEM) ja AEM Torino SpA (jäljempänä AEM Torino) -nimisten yhtiöiden nostamia kanteita, joilla kyseiset yhtiöt riitauttivat Autorità per l'energia elettrica e per il gasin (sähkö- ja kaasualan viranomainen; jäljempänä AEEG) kaksi päätöstä sekä erään ministeriön asetuksen, joissa tietyille vesivoimalaitoksille ja geotermisille voimalaitoksille määrättiin kansalliseen sähkönsiirtoverkkoon pääsyä ja sen käyttöä koskeva korotettu maksu.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön säännöstö

- 3 Direktiivin 96/92 1 artiklassa säädetään seuraavaa: ”Tässä direktiivissä luodaan yhteiset säännöt sähkön tuotannolle, siirrolle ja jakelulle. Siinä luodaan säännöt sähkölaitosalan järjestämiselle ja toiminnalle, markkinoille pääsulle, tarjouskilpailuihin sovellettaville perusteille ja menettelyille, lupien myöntämisille ja verkkojen käytölle ”.

4 Direktiivin 96/92 7 artiklan 1 ja 5 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on nimettävä tai vaadittava, että siirtoverkkoja omistavat yritykset nimeävät jäsenvaltioiden määrittelemäksi ajaksi tehokkuuden ja taloudellisen tasapainon huomioon ottaen verkko-operaattorin, joka on sähköntoimitusvarmuuden takaamiseksi vastuussa siirtoverkon käytöstä, sen ylläpidon varmistamisesta ja tarvittaessa sen kehittämisestä tietyllä alueella sekä sen liitosyksiköistä.

— —

5. Verkko-operaattori ei saa harjoittaa syrjintää verkon käyttäjien tai käyttäjäryhmien välillä eikä varsinkaan omien tytäryhtiöidensä tai osakkeenomistajiensa eduksi.”

5 Kyseisen direktiivin 8 artiklan 1–3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Siirtoverkon operaattorin on oltava vastuussa sähköntuotantolaitosten ajojärjestyksestä alueellaan sekä liitosyksiköiden käytön määrittämisestä.

2. Sähköntuotantolaitosten ajojärjestys ja liitosyksiköiden käyttö on määriteltävä sellaisin puolueettomin perustein, jotka jäsenvaltio voi hyväksyä ja jotka on julkaistava ja joita on sovellettava syrjimättömällä tavalla siten, että sähkön

sisämarkkinoiden moitteeton toiminta voidaan varmistaa, sanotun kuitenkin rajoittamatta sähköntoimitusta sopimusvelvoitteiden perusteella mukaan lukien tarjouserittelyistä aiheutuvat velvollisuudet. Näissä perusteissa on otettava huomioon käytettävissä olevista sähköntuotantolaitoksista tai liitosyksiköiden kautta tapahtuvista siirroista saatavan sähkön taloudellinen arvojärjestys sekä verkon tekniset rajoitukset.

3. Jäsenvaltio voi vaatia verkko-operaattoria antamaan sähköntuotantolaitosten ajojärjestyksessä etusijan niille sähköntuotantolaitoksille, jotka käyttävät uusiutuvia energialähteitä tai jätettä tai tuottavat yhdistetysti sekä lämpöä että sähköä. ”

6 Kyseisen direktiivin 24 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltiot, joissa ennen tämän direktiivin voimaantuloa annettuja sitoumuksia tai toimintaa koskevia takeita ei voida täyttää tämän direktiivin säännösten vuoksi, voivat hakea siirtymäkausijärjestelyitä, jotka komissio voi myöntää niille ottaen huomioon muun muassa asianomaisen verkon koon, verkon yhteenliittymisasteen ja sen sähköteollisuuden rakenteen. Komissio ilmoittaa ennen päätöstään jäsenvaltioille näistä hakemuksista luottamuksellisuutta noudattaen. Päätös julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.* ”

7 Direktiivin 96/92 24 artiklan 2 kohdassa täsmennetään, että siirtymäkausijärjestelyitä koskevista hakemuksista on ilmoitettava komissiolle vuoden kuluessa kyseisen direktiivin voimaantulosta.

Kansallinen lainsäädäntö

- 8 Sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä annetun direktiivin 96/92/EY täytäntöönpanosta 16.3.1999 annetun asetuksen nro 79 (*Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana* nro 75, 31.3.1999, s. 8; jäljempänä asetus nro 79/99) 3 §:n 10 momentissa säädetään, että kansalliseen sähkönsiirtoverkkoon pääsystä ja sen käytöstä suoritetaan verkko-operaattorille maksu. Kyseinen maksu määritetään tuotantolaitosten ja loppukäyttäjien maantieteellisestä sijainnista riippumatta ja joka tapauksessa perustein, jotka eivät ole syrjiviä. Tämän maksun määrittää AEEG, joka huolehtii myös tariffiensa mukauttamisesta.
- 9 Asetuksen nro 79/99 3 §:n 11 momentissa säädetään, että sähköverkkoon liittyvät yleiset kustannukset sisältävät erilaisia kuluja: näitä kuluja ovat tutkimustoimintaa, tuotantonsa lopettaneiden ydinvoimaloiden purkamista, ydinpolttoainekierron sulkemista ja näihin toimiin liittyviä sekä niistä aiheutuvia toimia koskevat kulut. Ministro dell'industria, del commercio e dell'artigianato (Italian kauppaja teollisuusministeriö) on yhdessä Ministro del tesoro, del bilancio e della programmazione economican (Italian valtiovarainministeriö) kanssa antanut AEEG:n esityksestä asetukset, joissa nämä yleiset kustannukset on määritetty.
- 10 Ministro dell'industria, del commercio e dell'artigianato on yhdessä Ministro del tesoro, del bilancio e della programmazione economican kanssa antanut AEEG:n esityksestä 26.1.2000 sähköjärjestelmän yleisten kustannusten määrittämistä koskevan asetuksen (*Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana* nro 27, 3.2.2000, s. 12; jäljempänä 26.1.2000 annettu asetus), jonka 2 §:n 1 momentissa todetaan, että sähköjärjestelmään liittyviä yleisiä kustannuksia ovat:

”a) sähköenergian tuotannosta aiheutuvien kustannusten korvaaminen tässä asetuksessa määriteltujen perusteiden mukaisesti tuotanto- ja jakeluyrityksille siltä osin kuin kustannuksia ei ole voitu direktiivin 96/92/EY täytäntöönpanon jälkeen periä takaisin;

b) direktiivin 96/92/EY täytäntöönpanosta johtuneen vesivoimalaitoksissa ja geotermisissä voimalaitoksissa, jotka olivat 19.2.1997 tuotanto- ja jakeluyritysten omaisuutta tai niiden käytettävissä, tuotetun sähkön edullisemmän kustannusrakenteen kompensointi;

c) käytöstä poistettujen ydinvoimalaitosten purkamiseen ja ydinpolttoainekierron sulkemiseen ja tähän liittyviin toimiin perustuvat kustannukset;

d) sähköjärjestelmän yleisen edun mukaiseen teknologian kehittämiseen liittyvät tutkimus- ja tuotekehityskustannukset;

e) [AEEG]:n päätöksen nro 70/97 2 §:n 2 momentin 4 kohdassa ja 19.12.1995 annettussa *Ministro dell'industria, del commercio e dell'artigianato* asetuksessa tarkoitetuissa säännöksissä vahvistettujen sähköenergian toimituksia koskevien edullisten tariffien soveltaminen.”

- 11 Edellä mainitun 26.1.2000 annetun asetuksen 3 §:n 3 momentissa todetaan otsikon ”Direktiivin 96/92/EY täytäntöönpanosta johtuvat kustannukset” alla kyseisen asetuksen 2 §:n 1 momentin b kohdassa mainitun edullisemmän kustannusrakenteen kompensoinnin osalta seuraavaa:

”Sähköjärjestelmän yleisten kustannusten ainakin osittaiseksi kompensoimiseksi peritään takaisin vesivoimalaitoksissa ja geotermisissä voimalaitoksissa tuotetun sellaisen sähkön edullisempaa kustannusrakennetta vastaava määrä, joka on *Comitato interministeriale dei prezzi* [ministeriöiden välinen hintakomitea] 12.7.1989 tekemässä päätöksessä nro 15, 14.11.1990 tekemässä päätöksessä nro 34

ja 29.4.1992 tekemässä päätöksessä nro 6, sellaisina kuin nämä päätökset ovat muutettuina, [uusiutuvia energianlähteitä käyttävien uusien laitosten eduksi] säädetyn korvausjärjestelmän ulkopuolella, seitsemän vuoden ajan 1.1.2000 alkaen 5 §:ssä säädettyä menettelyä noudattaen. Tämän momentin säännöksiä ei sovelleta laitoksiin, joiden nimellisteho ei ylitä 3 MW:a, eikä pumppukoneistoja käyttäviin vesivoimalaitoksiin.”

- 12 Kyseisen 26.1.2000 annetun asetuksen 5 §:n 9 momentissa säädetään seuraavaa:

”Edullisempaa kustannusrakennetta vastaava määrä, joka peritään takaisin 3 §:n 3 momentissa tarkoitettuna ajanjaksona, vastaa vuonna 2000 [AEEG]:n päätöksen nro 70/97 6 §:n 5 momentissa tarkoitetuissa kaupallisia fossiilisia polttoaineita käyttävissä lämpövoimalaitoksissa tuotetun sähköenergian hyväksytyä muuttuvaa yksikkökustannusta, ja seuraavina vuosina kunkin laitoksen osalta kunkin kahden kuukauden mittaisena ajanjaksona kansallisilla markkinoilla myydyttä sähköltä kahden kuukauden ajanjakson eri vaiheissa perityn tukkuhinnan painotetun keskiarvon, kun painotuksessa otetaan huomioon laitoksen tuottaman sähköenergian määrä kahden kuukauden ajanjakson eri vaiheissa, ja toisaalta laitoksen keskimääräisten kiinteiden yksikkökustannusten, sellaisina kuin ne vuosittain määritellään [AEEG]:n toimesta edeltävän vuoden loppuun mennessä, välisen erotuksen tiettyä osuutta. Tämä osuus on vuosina 2001 ja 2002 75 prosenttia, vuosina 2003 ja 2004 50 prosenttia ja vuosina 2005 ja 2006 25 prosenttia. Tämän jälkeen osuus on 0 prosenttia.”

- 13 Vesivoimalaitoksissa ja geotermisissä voimalaitoksissa tuotetulle sähkölle kansalliseen siirtoverkkoon pääsystä ja sen käytöstä vuosina 2000–2006 määrättyä korotettua maksua koskevien AEEG:n 20.12.2000 tekemän päätöksen nro 231/00 2 §:n 1 ja 2 momentissa sekä AEEG:n 20.12.2000 tekemän päätöksen nro 232/00 2 §:n 1, 2 ja 8 momentissa (*Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana*, Supplemento ordinario nro 4, 5.1.2001, s. 13; jäljempänä päätös nro 231/00 ja päätös nro 232/00) sähkölle, josta 26.1.2000 annetun asetuksen 3 §:n 3 momentissa on kyse

ja jonka ovat tuottaneet ja johtaneet verkkoon sellaiset laitokset, jotka olivat 19.2.1997 tuotanto- ja jakeluyritysten omaisuutta tai niiden käytettävissä, määrätään 26.1.2000 annetun asetuksen 2 §:n 1 momentin b kohdassa tarkoitettun edullisemman kustannusrakenteen kompensoimiseksi korotettu maksu verkon toiminnallisten palvelujen käytöstä.

- 14 Edellä mainittujen päätösten nro 231/00 ja nro 232/00 3 §:n 1 momentin mukaan verkko-operaattori maksaa kyseisten päätösten 2 §:ssä tarkoitettun korotettun maksun (jäljempänä korotettu maksu) tuoton Cassa congraglio per il settore elettricolle (sähkömarkkina-alan tasauskassa; jäljempänä tasauskassa). Kyseisten päätösten 3 §:n 2 momentissa määrätään, että nämä maksut osoitetaan Conto per la gestione della compensazione della maggiore valorizzazione dell'energia elettrica nella transizionelle (sähköenergian edullisemmän kustannusrakenteen kompensoinnin hallinnointiin siirtymäkauden aikana tarkoitettu tili). Kyseisten päätösten 3 §:n 3 momentin mukaan tämän tilin mahdollinen ylijäämä siirretään Conto per nuovi impianti da fonti rinnovabili e assimilatelle (uusiutuvia luonnonvaroja ja vastaavia käyttäville uusille voimalaitoksille tarkoitettu tili).

Pääasian oikeusriidat

- 15 Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevista päätöksistä ilmenee, että AEM ja AEM Torino ovat nostaneet Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia kanteet, joissa ne riitauttivat päätökset nro 231/00 ja 232/00 sekä niitä edeltävät, niissä edellytetyt ja niihin liittyvät toimet, mukaan lukien 26.1.2000 annetun asetuksen.
- 16 Kun nämä kanteet hylättiin, AEM ja AEM Torino valittivat Consiglio di Statoon ja vaativat kyseisten hylkäävien päätösten kumoamista.

- 17 Consiglio di Stato toteaa ennakkoratkaisukysymysten esittämistä koskevissa päätöksissään erityisesti, että AEM ja AEM Torino väittävät, että korotettu maksu on kokonaisuudessaan toimintatukisääntelyn piiriin kuuluvaa, alalla toimivien yritysten toimituksista perittyjen maksujen avulla rahoitettua tiettyjen yritysten tai tuotannonalojen tukemista ja näin ollen EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, joka on tässä tapauksessa myönnetty soveltamatta EY:n perustamissopimuksessa määrättyä menettelyä. AEM ja AEM Torino väittävät myös, että eriytetyn maksun periminen siirtoverkkoon pääsylvä asettamalla suurempi maksuvelvollisuus tietyille yrityksille on direktiivin 96/92 sen perusperiaatteen vastaista, joka koskee kyseiseen verkkoon pääsyn turvaamista kaikille ilman syrjintää.

Ennakkoratkaisukysymykset

- 18 Consiglio di Staton mukaan riidanalaiisten säännösten kokonaisarvioinnin perusteella on katsottava, että kyseessä oleva korotettu maksu perustuu tarpeeseen korjata perusteettomia etuja ja kilpailullista epätasapainoa, jotka ovat syntyneet ensimmäisenä, vuosiksi 2000–2006 määriteltynä sähkömarkkinoiden vapauttamisen ajanjaksona direktiivin 96/92 täytäntöönpanon vuoksi.
- 19 Consiglio di Stato toteaa tältä osin, että vesivoimalaitoksista ja geotermisistä laitoksista peräisin olevan sähkön tuotanto- ja jakeluyritykset sovelsivat ennen vapauttamista tariffia, jonka yksi osatekijä eli B-tekijä liittyi polttoainekustannuksiin. Yritykset kuitenkin maksoivat tariffin tämän osatekijän osuuden tasauskassalle, joka puolestaan maksoi sen edelleen lämpövoimalaitoksille, jotka olivat ainoita laitoksia, jotka vastasivat polttoainekustannuksista.

- 20 Tapahtunut muutos johti kaksinkertaiseen etuun näiden yritysten osalta. Tasauskassalle aikaisemmin tarkoitettun, sidottujen markkinoiden asiakkaita koskevaan tarifiin sisältyvän B-tekijän poistamisen jälkeen nämä yritykset pystyivät saamaan itselleen hinnan, joka oli koko valtion alueella vahvistettu samansuuruiseksi sidottujen markkinoiden osalta, joita vielä koski tariffisääntely, joka perustui muuttujiin, joissa otettiin huomioon polttoainekustannukset, vaikka kyseiset yritykset eivät vastanneetkaan niistä. Tätä etua oli toisaalta tarkoitus soveltaa myös vaatimukset täyttävien asiakkaiden vapailla markkinoilla, koska sidottujen markkinoiden tukkuhinnat ovat viitehintana vapailla markkinoilla tehtävissä kahdenvälisissä sopimuksissa. Nämä edut ovat seurausta pelkästään siitä, että sääntelyä muutettiin alan vapauttamisen johdosta, eikä suinkaan seurausta tehokkuuden ja kilpailukyvyyn muuttajien muuttamisesta.
- 21 Consiglio di Stato huomauttaa AEEG:n todenneen tariffisääntelystä 4.8.1999 annetussa tiedonannossa (jäljempänä tiedonanto), että jos tämä vesivoimaan perustuvan ja geotermisen sähköntuotannon edullisempi kustannusrakenne jätettäisiin tuotanto- ja jakeluyritysten hyväksi, näille yrityksille luotaisiin tuloja ja sähköverkkoa rasiitettaisiin vapauttamiskehityksen välittömänä seurauksena asettamalla kuluttajille korkeammat tariffit, jotka eivät perustu korkeampiin kustannuksiin.
- 22 Tiedonannossa täsmennetään myös seuraavaa: "Vesivoimalaitosten ja geotermisten voimalaitosten tuottaman sähkön osalta on syytä välttää tällainen seuraus siten, että tämän energian osalta siirtoverkkoon pääsystä ja sen käytöstä peritään asetuksen nro 79/99 3 §:n 10 momentissa tarkoitettu korotettu maksu niiden voimassaolevien toimilupien päättymiseen asti, jotka on myönnetty vesivoiman ja geotermisten luonnonvarojen käyttämiseksi energiantuotantoon. Näistä korotuksista saatava tuotto voidaan käyttää niiden syntyvien hukkakustannusten kompensoimiseksi, joita ei muutoin huomioida, tai se voidaan käyttää sähköjärjestelmän yleisten kustannusten rahoittamiseen, erityisesti niiden kustannusten, jotka liittyvät uusiutuvia energianlähteitä käyttävien laitosten tuottaman sähkön tuotannon edistämiseen".

- 23 Tiedonannon liitteessä 2 todetaan ensiksikin, että ennen direktiivin 96/92 täytäntöönpanoa voimassa olleeseen järjestelmään perustuneessa tariffisääntelyssä määrättiin sähköntuotannosta maksettavista korvauksista, jotka tasauskassa maksoi ja jotka olivat eriytettyjä laitos- ja tuottajatyypeittäin.
- 24 Kyseisessä liitteessä todetaan, että tällainen sähköntuotannosta suoritettavia korvauksia koskevan järjestelmän eriyttäminen ei sovellu vapautetulle tuotantosektorille. Tällaisella sektorilla on väistämätöntä, että kullakin ajanjaksolla muodostuu sähkömarkkinoiden tukkuyksikköhinta, jonka kaikki tuottajat asettavat ja vaativat laitostyypistä riippumatta.
- 25 Lopuksi kyseisessä liitteessä täsmennetään, että tulot vesivoimalaitosten ja geotermisten voimalaitosten tuottamasta sähköstä riippuvat mahdollisuudesta käyttää sähköntuotantoon sellaisia harvinaisia luonnonvaroja kuten vettä ja geotermisiä luonnonvaroja, joita ei ole tämän hetkisessä järjestelmässä arvotettu oikealla tavalla.
- 26 Consiglio di Stato huomauttaa, että vapailta markkinoilla jaellun sähkön osalta kansalliseen siirtoverkkoon pääsyä ja sen käyttöä koskeva korotettu maksu otettiin käyttöön vuonna 2000 päätöksellä nro 231/00, kun taas sidotuilla markkinoilla jaellun sähkön osalta kyseinen maksu otettiin käyttöön vasta vuonna 2001 päätöksellä nro 232/00. Tämä selittyy sillä, että viimeksi mainittujen markkinoiden osalta tariffin B-tekijä sekä siihen liittyvät polttoainekulujen korvaukset poistettiin vasta vuonna 2001.

- 27 Consiglio di Stato toteaa vielä, että edullisemman kustannusrakenteen periminen takaisin on vahvistettu alenevasti vuoden 2006 loppuun saakka, jotta markkinat voivat saavuttaa todellisen kilpailullisen tasapainon.
- 28 Consiglio di Stato toteaa lisäksi ottaneensa huomioon, että korotettu maksu ei perustu direktiivin 96/92 24 artiklaan.
- 29 Näiden seikkojen johdosta Consiglio di Stato katsoo tarpeelliseksi selvittää ensiksikin, onko sellainen järjestelmä, josta pääasiassa on kyse, EY 87 artiklassa ja sitä seuraavissa artikloissa tarkoitettua valtiontukea.
- 30 Consiglio di Stato toteaa tältä osin, että korotetusta maksusta saatavaa tuottoa ei suunnata tietyille markkinoilla toimiville yrityksille tai yritysryhmille ristiinsubvention kautta, vaan sillä pyritään kattamaan sähköverkon käyttäjän hyväksi verkon yleiset kustannukset. Kyseessä on siis yleinen talouspoliittinen toimenpide, jonka päämääränä ei ole tiettyjen yritysten tai tuotannonalojen suosiminen, vaan jolla sitä vastoin tavoitellaan yleistä etua. Consiglio di Stato toteaa, että toisin kuin voidaan havaita eräistä valmisteluasiakirjoissa esitetyistä tiedoista, kyseisillä säännöksillä ei nimittäin pyritä tulojen uudelleen jakamiseen määrätyn yritysryhmän eduksi hukkakustannusten kattamiseksi. Päätöksissä nro 231/00 ja 232/00 määrätään lisäksi, vaikkakin vain pelkkänä mahdollisuutena, että sähköenergian edullisemman kustannusrakenteen kompensoinnin hallinnointiin siirtymäkauden aikana tarkoitettun tilin mahdollinen ylijäämä siirretään uusiutuvia luonnonvaroja ja vastaavia käyttäville uusille voimalaitoksille tarkoitettulle tilille. Loppujen lopuksi 26.1.2000 annetun asetuksen asianomaisia säännöksiä, joissa säädetään kyseessä olevien määrien keräämisestä järjestelmän yleisten kustannusten kattamiseen tarkoitettulle tilille, ei ole pidettävä valtiontukea, vaan valtiontukea voitaisiin mahdollisesti pitää

kyseisten vastedes valtion varoihin kuuluvien määrien osoittamista erikseen ja jälkikäteen tietyille yrityksille tai tuotannonaloille EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

- 31 Toiseksi, Consiglio di Stato katsoo tarpeelliseksi selvittää tällaisen järjestelmän yhteensoveltuvuuden direktiivin 96/92 ja erityisesti sen 7 artiklan periaatteiden ja säännösten kanssa sekä kyseisen direktiivin 25 perustelukappaleen kanssa, siltä osin kuin kyse on verkkoon pääsyn takaamisesta kaikille ilman syrjintää, sekä lisäksi kyseisen järjestelmän yhteensoveltuvuuden tämän saman direktiivin 8 artiklan kanssa, siltä osin kuin kyse on tuotantolaitosten ajojärjestyksen perusteiden vahvistamisesta.
- 32 Consiglio di Stato on näin ollen päättänyt lykätä asian ratkaisemista ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat kaksi ennakkoratkaisukysymystä, jotka ovat samat asioissa C-128/03 ja C-129/03:

- "1) Onko [EY] 87 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen perusteella katsottava valtiontueksi hallinnollinen toimenpide, jossa tietyiltä sähkönsiirtoverkkoa käyttäviltä yrityksiltä peritään — toimenpiteen perusteluissa tarkemmin esitetyillä edellytyksillä ja siinä esitetyssä tarkoituksessa — korotettu verkkoon pääsyä ja sen käyttöä koskeva maksu sähköjärjestelmän yleisten kustannusten rahoittamiseksi?
- 2) Onko sähkön sisämarkkinoiden vapauttamista koskevassa direktiivissä 96/92 vahvistettuja periaatteita ja erityisesti sen 7 ja 8 artiklassa olevia sähkön-siirtoverkon käyttöä koskevia säännöksiä tulkittava siten, että ne estävät jäsenvaltiota toteuttamasta toimenpiteitä, joilla tietyt yritykset veloitetaan siirtymäkauden ajan suorittamaan siirtoverkkoon pääsyä ja sen käyttöä koskeva korotettu maksu, jolla kompensoidaan vesivoimalaitosten ja geotermisten voimalaitosten tuottaman energian edullisempi kustannusrakenne, joka johtuu tämän toimenpiteen perusteluissa tarkemmin esitetyllä tavalla säännösten

muuttumisesta, ja joka on tarkoitettu sähköjärjestelmän yleisten kustannusten rahoittamiseen?”

- 33 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentti on 6.5.2003 antanut määräyksen, jonka mukaan asiat C-128/03 ja C-129/03 käsitellään yhdessä.

Pääasia

Ensimmäinen kysymys

- 34 Kansallinen tuomioistuin haluaa ensimmäisellä kysymyksellään tietää, onko sellainen toimenpide, josta pääasiassa on kyse ja jolla jäsenvaltio määrää ainoastaan joillekin kansallisen sähkönsiirtoverkon käyttäjille kyseiseen verkkoon pääsyä ja sen käyttöä koskevan korotetun maksun, EY 87 artiklassa tarkoitettua valtiontukea.

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

- 35 AEM ja AEM Torino huomauttavat, että 26.1.2000 annetussa asetuksessa, päätöksissä nro 231/00 ja 232/00 sekä AEEG:n 18.10.2001 tekemässä päätöksessä nro 228/01, jossa on hyväksytty konsolidoitu versio sähkön siirtoa, mittaamista ja

myyntiä koskeviin palveluihin liittyvistä AEEG:n säännöksistä (*Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana*, Supplemento ordinario nro 277, 22.12.2001, s. 5), eräät vesivoimalaitoksista ja geotermisistä voimalaitoksista peräisin olevan sähkön tuotanto- ja jakeluyritykset veloitetaan maksamaan korotettu maksu kansalliseen siirtoverkkoon pääsystä sähköjärjestelmän yleisten kustannusten rahoittamiseksi ja niiden voimalaitosten tuotantokulujen kompensoimiseksi, jotka on hyväksytty uusiutuvia energianlähteitä käyttävien uusien laitosten eduksi perustettuun korvausjärjestelmään. AEM ja AEM Torino väittävät, että kyseiset säännökset ovat erottamaton osa valtiontukijärjestelmää, josta on säädetty 26.1.2000 annetussa asetuksessa Italian sähköjärjestelmän yleisten kustannusten (hukkakustannukset) rahoittamiseksi sekä 9.1.1991 annetun lain nro 9/91, joka koskee uuden kansallisen energiasuunnitelman täytäntöönpanomääräyksiä: institutionaaliset seikat, vesivoimalaitokset ja sähkölinjat, hiilivedyt ja geoterminen lämpö, oma tuotanto ja verosäännökset (*Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana*, Supplemento ordinario nro 13, 16.1.1991, s. 3), 22 §:n 3 momentissa uusiutuviin energianlähteisiin ja vastaaviin perustuvan sähköntuotannon tekemiseksi houkuttelevammaksi.

36 Italian hallitus väittää, että hallinnollista toimenpidettä, jolla tietyille vesivoimasta ja geotermisestä energiasta sähköä tuottaville ja kansallista siirtoverkkoa käyttäville tuotanto- ja jakeluyrityksille määrätään tuotantokustannusten alenemisen yhteydessä verkkoon pääsyä ja sen käyttöä koskeva väliaikainen ja aleneva korotettu maksu, jolla pyritään rahoittamaan sähköjärjestelmän yleisiä kustannuksia, ei voida katsoa valtiontueksi.

37 Euroopan yhteisöjen komissio väittää puolestaan, että sellainen toimenpide, josta pääasian oikeudenkäynnissä on kyse ja jolla tietyin edellytyksin ja tietyssä tarkoituksessa peritään tietyiltä sähköverkon voimalinjoja käyttäviltä yrityksiltä korotettu verkkoon pääsyä ja sen käyttöä koskeva maksu sähköjärjestelmän yleisten kustannusten rahoittamiseksi, ei ole EY 87 artiklassa ja sitä seuraavissa artikloissa tarkoitettua valtiontukea.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 38 On todettava, että perustamissopimuksessa säännelty valtiontuki määritellään EY 87 artiklan 1 kohdassa jäsenvaltion myöntämäksi taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetyksi tueksi, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, siltä osin kuin kyseinen tuki vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kyseisen säännöksen mukainen valtiontuen käsite on yleisluonteisempi kuin avustuksen käsite sen vuoksi, että tuella ei tarkoiteta ainoastaan positiivisia suorituksia, kuten avustuksia, vaan myös toimenpiteitä, jotka eri tavoin alentavat yrityksen vastattavaksi tavallisesti kuuluvia kustannuksia (ks. erityisesti asia 30/59, *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg v. korkea viranomainen*, tuomio 23.2.1961, Kok. 1961, s. 1 ja 39, Kok. Ep. I, s. 69; asia C-256/97, *DM Transport*, tuomio 29.6.1999, Kok. 1999, s. I-3913, 19 kohta ja asia C-276/02, *Espanja v. komissio*, tuomio 14.9.2004, Kok. 2004, s. I-8091, 24 kohta).
- 39 Tuella ei kuitenkaan tarkoiteta toimenpiteitä, joiden perusteella yrityksiä kohdellaan eri tavoin kustannusten osalta, kun kyseinen erottelu johtuu kyseisen kustannuksia koskevan järjestelmän luonteesta ja rakenteesta (ks. erityisesti asia C-351/98, *Espanja v. komissio*, tuomio 26.9.2002, Kok. 2002, s. I-8031, 42 kohta ja asia C-159/01, *Alankomaat v. komissio*, tuomio 29.4.2004, Kok. 2004, s. I-4461, 42 kohta).
- 40 Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevista päätöksistä ilmenee pääasian osalta, että kansalliseen sähkönsiirtoverkkoon pääsyä ja sen käyttöä koskevalla korotetulla maksulla, jota vaaditaan ainoastaan vesivoimalaitoksista tai geotermisistä voimalaitoksista peräisin olevan sähkön tuotanto- ja jakeluyrityksiltä, pyritään kompensoimaan etu, joka näille yrityksille syntyi siitä, että sähkömarkkinat vapautettiin direktiivin 96/92 täytäntöönpanon johdosta. Kyseisen vapauttamisen ensimmäistä ajanjaksoa koskeva siirtymäsäännöstö mahdollistaa nimittäin sen, että nämä yritykset pyytävät yhtäältä sidotuilla markkinoilla sellaisiin muuttujiin perustuvan hinnan, joissa otetaan huomioon polttoainekustannukset, joista kyseiset yritykset

eivät vastaa ja joita ei enää kompensoida kyseisten yritysten tasauskassaan maksamalla tariffin osatekijällä, ja kyseiset yritykset voivat toisaalta vapailla markkinoilla pyytää hinnan, jolle sidottujen markkinoiden tukkuhinta muodostaa viitehinnan, vaikka — kuten erityisesti tiedonannon liitteestä 2 ilmenee — niissä tapauksissa, joissa on kyse toimiluvasta vesivoiman ja geotermisten luonnonvarojen käyttämiseksi energiantuotantoon, näitä luonnonvaroja ei ole vielä arvotettu asianmukaisella tavalla.

- 41 Kuten kansallinen tuomioistuin on todennut, tämä etu ei ole seurausta tehokkuuden ja kilpailukyvyyn muuttujien muuttamisesta, vaan siitä, että sääntelyä muutettiin sähköntuotantosektorin vapauttamisen johdosta.
- 42 Lisäksi tiedonannosta ilmenee, että korotettu maksu koskee kyseisten yritysten tuottamaa sähköä vain niiden voimassa olevien toimilupien päättymiseen asti, jotka on myönnetty vesivoiman ja geotermisten luonnonvarojen käyttämiseksi energiantuotantoon. Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevasta päätöksestä ilmenee myös, että korotettu maksu on vahvistettu alenevasti vuoden 2006 loppuun saakka.
- 43 Tästä on pääteltävä, että sellainen toimenpide, josta pääasiassa on kyse ja jolla ainoastaan vesivoimalaitoksista ja geotermisistä voimalaitoksista peräisin olevan sähkön tuotanto- ja jakeluyritykset veloitetaan siirtymäkauden ajan suorittamaan kansalliseen sähkönsiirtoverkkoon pääsyä ja sen käyttöä koskeva korotettu maksu, jolla kompensoidaan etu, joka näille yrityksille syntyy siirtymäkauden aikana siitä, että sähkömarkkinat vapautettiin direktiivin 96/92 läytäntöönpanon johdosta, merkitsee sitä, että yrityksiä kohdellaan kustannusten osalta eri tavoin niin, että tämä erottelu johtuu kyseisen kustannuksia koskevan järjestelmän luonteesta ja rakenteesta. Tällainen erottelu ei näin ollen sellaisenaan ole EY 87 artiklassa tarkoitettua valtiontukea.

- 44 AEM ja AEM Torino ovat kuitenkin väittäneet, että korotettu maksu on erottamaton osa valtiontukijärjestelmää, josta on säädetty 26.1.2000 annetussa asetuksessa Italian sähköjärjestelmän yleisten kustannusten rahoittamiseksi (hukka-kustannukset) sekä lain nro 9/91 22 §:n 3 momentissa uusiutuviin energianlähteisiin ja vastaaviin perustuvan sähköntuotannon tekemiseksi houkuttelevammaksi.
- 45 Tältä osin on todettava, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että tuen rahoitustapa voi tehdä koko tukijärjestelmän, joka sillä on tarkoitus rahoittaa, yhteismarkkinoille soveltumattomaksi. Näin ollen tukea ei voida tarkastella erillään sen rahoitustavan vaikutuksista. Päinvastoin komission suorittamassa tukitoimenpiteen arvioinnissa on välttämättä otettava huomioon tuen rahoitustapa silloin, kun se kuuluu olennaisesti toimenpiteeseen (ks. yhdistetyt asiat C-261/01 ja C-262/01, Van Calster ym., tuomio 21.10.2003, Kok. 2003, s. I-12249, 49 kohta).
- 46 Jotta veronluonteisen maksun voidaan katsoa olevan erottamaton osa tukitoimenpidettä, veronluonteisen maksun ja tuen välillä on kuitenkin ehdottomasti oltava sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä säädetty varojen käyttötarkoitusta koskeva sellainen sitova yhteys, jonka mukaisesti veronluonteisen maksun tuotto osoitetaan väistämättä tuen rahoittamiseen. Ainoastaan silloin, kun tällainen yhteys on olemassa, veronluonteisen maksun tuotolla vaikutetaan suoraan tuen suuruuteen ja tämän seurauksena arviointiin tuen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille (ks. vastaavasti asia C-174/02, Streekgewest, tuomio 13.1.2005, Kok. 2005, s. I-85, 26 kohta ja asia C-175/02, Pape, tuomio 13.1.2005, Kok. 2005, s. I-127, 15 kohta).
- 47 Tästä seuraa, että jos sellaisessa tilanteessa, josta pääasiassa on kyse, kansalliseen sähkönsiirtoverkkoon pääsystä ja sen käytöstä suoritettavan korotetun maksun sekä toisaalta kansallisen tukijärjestelmän välillä on varojen käyttötarkoitusta koskeva sitova yhteys, jonka mukaisesti korotuksen tuotto osoitetaan väistämättä kyseisen tuen rahoittamiseen, mainittu korotus on erottamaton osa tätä järjestelmää ja sitä on siis tarkasteltava yhdessä sen kanssa.

- 48 Tältä osin on todettava, että asiakirja-aineisto ei sisällä riittävän täsmällisiä tietoja, jotta yhteisöjen tuomioistuin voisi lausua tästä kysymyksestä.
- 49 Tässä yhteydessä on huomautettava myös, että komissio on esittänyt, että Italian viranomaiset ilmoittivat 26.1.2000 annetun asetuksen EY 88 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna tukitoimenpiteenä komissiolle 25.7.2000 ja että kyseisessä asetuksessa viitataan edullisemman kustannusrakenteen kompensointiin ja siten epäsuorasti myös korotettuun maksuun. Komissio ilmoitti istunnossa, että kyseistä asetusta koskeva tutkintamenettely on edelleen vireillä.
- 50 Ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen on näin ollen vastattava, että sellainen toimenpide, josta pääasiassa on kyse ja jolla ainoastaan vesivoimalaitoksista ja geotermisistä voimalaitoksista peräisin olevan sähkön tuotanto- ja jakeluyritykset velvoitetaan siirtymäkauden ajan suorittamaan kansalliseen sähkönsiirtoverkkoon pääsyä ja sen käyttöä koskeva korotettu maksu, jolla kompensoidaan etu, joka näille yrityksille syntyy siirtymäkauden aikana siitä, että sähkömarkkinat vapautettiin direktiivin 96/92 täytäntöönpanon johdosta, merkitsee sitä, että yrityksiä kohdellaan kustannusten osalta eri tavoin niin, että tämä erottelu johtuu kyseisen kustannuksia koskevan järjestelmän luonteesta ja rakenteesta. Tällainen erottelu ei näin ollen sellaisenaan ole EY 87 artiklassa tarkoitettua valtiontukea.
- 51 Tukea ei kuitenkaan voida tarkastella erillään sen rahoitustavan vaikutuksista. Jos sellaisessa tilanteessa, josta pääasiassa on kyse, kansalliseen sähkönsiirtoverkkoon pääsystä ja sen käytöstä suoritettavan korotetun maksun sekä toisaalta kansallisen tukijärjestelmän välillä on varojen osoittamista koskeva sitova yhteys, jonka mukaisesti korotuksen tuotto osoitetaan väistämättä kyseisen tuen rahoittamiseen, mainittu korotus on erottamaton osa tätä järjestelmää ja sitä on siis tarkasteltava yhdessä sen kanssa.

Toinen kysymys

- 52 Kansallinen tuomioistuin kysyy toisella kysymyksellään, estävätkö direktiivin 96/92 7 artiklan 5 kohta ja 8 artiklan 2 kohta, joissa kielletään kaikenlainen syrjintä kansallisen sähkönsiirtoverkon käyttäjien välillä, jäsenvaltiota toteuttamasta sellaista siirtymäkautena sovellettavaa toimenpidettä, josta pääasiassa on kyse ja jolla ainoastaan tietyille sähkön tuotanto- ja jakeluyrityksille määrätään verkkoon pääsyä ja sen käyttöä koskeva korotettu maksu.

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

- 53 AEM ja AEM Torino väittävät, että korotettu kansalliseen verkkoon pääsyä ja sen käyttöä koskeva maksu, joka on -- vaikkakin vain siirtymäkaudeksi — määrätty ainoastaan tietyille yrityksille, on vastoin direktiivissä 96/92 säädettyä perusperiaatetta, jonka mukaan verkkoon pääsy tapahtuu tasapuolisten, avointen ja syrjimättömien perusteiden mukaisesti, kun otetaan erityisesti huomioon, että kyseinen korotetun maksun ajanjakso osuu yhteen sen vaiheen kanssa, jolloin Italian sähkömarkkinoilla alkoi kilpailu kyseisten markkinoiden avautumisen jälkeen.
- 54 Italian hallitus katsoo, että se, että jäsenvaltio määrää tietyille sähkön tuotanto- ja jakeluyrityksille siirtymäkauden ajaksi kansalliseen sähkönsiirtoverkkoon pääsyä ja sen käyttöä koskevan alenevan korotetun maksun sen hyödyn ehkäisemiseksi, joka on seurausta vesivoimalaitoksissa ja geotermisissä voimalaitoksissa tuotetun sähkön edullisemmasta kustannusrakenteesta, joka puolestaan johtuu säännösten muuttu-

misesta sähkön sisämarkkinoiden vapautumisen johdosta, on yhteensoveltuva direktiivissä 96/92 vakiinnutettujen periaatteiden kanssa.

- 55 Komissio katsoo, että direktiivissä 96/92 vakiinnutetut periaatteet, jotka koskevat sähkön sisämarkkinoiden vapauttamista, ja erityisesti 7 ja 8 artiklan säännökset, jotka koskevat kansallisen siirtoverkon käyttöä, eivät ole esteenä sille, että jäsenvaltio toteuttaa siirtymäkauden ajaksi toimenpiteen, jolla tietyille yrityksille määrätään korotettu maksu, jolla on tarkoitus kompensoida säännösten muuttumisesta johtuva vesivoimalaitoksissa ja geotermisissä voimalaitoksissa tuotetun sähkön edullisempi kustannusrakenne sekä rahoittaa sähköjärjestelmän yleisiä kustannuksia.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 56 Ensiksikin on todettava, että direktiivin 96/92 7 artiklan 5 kohta koskee kansallisen sähkönsiirtoverkon verkko-operaattoria ja kyseisen direktiivin 8 artiklan 2 kohta puolestaan sähköntuotantolaitosten ajojärjestystä. Toimenpiteet, joista pääasiassa on kyse, ovat kuitenkin ministeriön asetus ja viranomaisen — ei siis verkko-operaattorin — tekemät päätökset. Kansalliset säännökset, jotka ovat AEM:n ja AEM Torinon nostamien kanteiden kohteena, koskevat toisaalta verkkoon pääsyn edellytyksiä eivätkä sähköntuotantolaitosten ajojärjestystä.

- 57 Direktiivin 96/92 16 artiklasta seuraa kuitenkin, että vaikka jäsenvaltiot voivat verkkoon pääsyn järjestääkseen valita neuvotteluihin perustuvan verkkoon pääsyn ja

yhden ostajan järjestelmän välillä, näissä molemmissa menettelyissä käytettävien arviointiperusteiden on oltava tasapuolisia, avoimia ja syrjimättömiä.

- 58 Joka tapauksessa näissä säännöksissä — kuten yleisessä syrjintäkiellon periaatteessa, joka on erityisesti ilmaistu näissä säännöksissä — kielletään kohtelemasta samanlaisia tilanteita eri tavalla ja toisaalta kohtelemasta erilaisia tilanteita samalla tavalla (ks. syrjintäkiellon periaatteen osalta erityisesti asia C-442/00, Rodríguez Caballero, tuomio 12.12.2002, Kok. 2002, s. I-11915, 32 kohta).
- 59 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on tämän tuomion 42 ja 43 kohdassa todennut, pääasiassa kyseessä olevalla kansallisella toimenpiteellä määrätään kuitenkin kansalliseen sähkönsiirtoverkkoon pääsyä ja sen käyttöä koskeva korotettu maksu siirtymäkauden ajaksi ainoastaan vesivoimalaitoksista ja geotermisistä voimalaitoksista peräisin olevan sähkön tuotanto- ja jakeluyrityksille sen edun kompensoimiseksi, joka näille yrityksille syntyi siirtymäkaudella sen takia, että sääntelyä muutettiin sähkömarkkinoiden vapauttamisen johdosta, joka puolestaan oli seuraus direktiivin 96/92 täytäntöönpanosta. Vaikka tällaisella toimenpiteellä kohdellaan erilaisia tilanteita eri tavoin, kansallisen tuomioistuimen on kuitenkin varmistuttava siitä, että korotettu maksu ei ylitä sitä, mikä on tarpeen kyseisen edun kompensoimiseksi.
- 60 Toiseen ennakkoratkaisukysymykseen on näin ollen vastattava, että direktiivissä 96/92 vahvistettu sääntö, joka koskee syrjimätöntä pääsyä kansalliseen sähkönsiirtoverkkoon, ei estä jäsenvaltiota toteuttamasta siirtymäkauden aikana sellaista toimenpidettä, josta pääasiassa on kyse ja jolla ainoastaan tietyille sähkön tuotanto- ja jakeluyrityksille määrätään korotettu verkkoon pääsyä ja sen käyttöä koskeva maksu sen edun kompensoimiseksi, joka näille yrityksille syntyy siirtymäkaudella

sen takia, että sääntelyä muutettiin sähkömarkkinoiden vapauttamisen johdosta, joka puolestaan oli seuraus kyseisen direktiivin täytäntöönpanosta. Kansallisen tuomioistuimen on kuitenkin varmistuttava siitä, että korotettu maksu ei ylitä sitä, mikä on tarpeen kyseisen edun kompensoimiseksi.

Oikeudenkäyntikulut

- 61 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Sellainen toimenpide, josta pääasiassa on kyse ja jolla ainoastaan vesivoimalaitoksista ja geotermisistä voimalaitoksista peräisin olevan sähkön tuotanto- ja jakeluyritykset veloitetaan siirtymäkauden ajan suorittamaan kansalliseen sähkönsiirtoverkkoon pääsyä ja sen käyttöä koskeva korotettu maksu, jolla kompensoidaan etu, joka näille yrityksille syntyy siirtymäkauden aikana siitä, että sähkömarkkinat vapautettiin sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 19 päivänä joulukuuta 1996 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin

96/92/EY täytäntöönpanon johdosta, merkitsee sitä, että yrityksiä kohdellaan kustannusten osalta eri tavoin niin, että tämä erottelu johtuu kyseisen kustannuksia koskevan järjestelmän luonteesta ja rakenteesta. Tällainen erottelu ei näin ollen sellaisenaan ole EY 87 artiklassa tarkoitettua valtiontukea.

Tukea ei kuitenkaan voida tarkastella erillään sen rahoitustavan vaikutuksista. Jos sellaisessa tilanteessa, josta pääasiassa on kyse, kansalliseen sähkönsiirtoverkkoon pääsystä ja sen käytöstä suoritettavan korotetun maksun sekä toisaalta kansallisen tukijärjestelmän välillä on varojen käyttötarkoitusta koskeva sitova yhteys, jonka mukaisesti korotuksen tuotto osoitetaan väistämättä kyseisen tuen rahoittamiseen, mainittu korotus on erottamaton osa tätä järjestelmää ja sitä on siis tarkasteltava yhdessä sen kanssa.

- 2) Direktiivissä 96/92 vahvistettu sääntö, joka koskee syrjimätöntä pääsyä kansalliseen sähkönsiirtoverkkoon, ei estä jäsenvaltiota toteuttamasta siirtymäkauden aikana sellaista toimenpidettä, josta pääasiassa on kyse ja jolla ainoastaan tietyille sähkön tuotanto- ja jakeluyrityksille määrätään korotettu verkkoon pääsyä ja sen käyttöä koskeva maksu sen edun kompensoimiseksi, joka näille yrityksille syntyy siirtymäkaudella sen takia, että sääntelyä muutettiin sähkömarkkinoiden vapauttamisen johdosta, joka puolestaan oli seuraus kyseisen direktiivin täytäntöönpanosta. Kansallisen tuomioistuimen on kuitenkin varmistuttava siitä, että korotettu maksu ei ylitä sitä, mikä on tarpeen kyseisen edun kompensoimiseksi.

Allekirjoitukset